

**ИЗВЕШТАЈ КОМИСИЈЕ ЗА ПРЕГЛЕД И ОЦЕНУ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ
КОЈУ ЈЕ МР ИВАН МИЛОШЕВИЋ ПРЕДАО ПОД НАСЛОВОМ
„ФРАЗНИ ГЛАГОЛИ СА ПАРТИКУЛАМА IN, OUT, ON И OFF У ЕНГЛЕСКОМ
ЈЕЗИКУ: КОГНИТИВНОЛИНГВИСТИЧКА АНАЛИЗА“**

I – ПОДАЦИ О КОМИСИЈИ

1. Орган који је именовao Комисију:

Наставно-научно веће Филолошког факултета Универзитета у Београду на седници одржаној 27.04.2016. године донело је Одлуку (бр. 1113/1) о образовању Комисије за преглед и оцену докторске дисертације коју је мр Иван Милошевић предао под насловом „Фразни глаголи са партикулама IN, OUT, ON и OFF у енглеском језику: когнитивнолингвистичка анализа“.

2. Састав Комисије:

- 1) др Катарина Расулић, доцент, ужа научна област Англистика, Филолошки факултет Универзитета у Београду, Катедра за англистику, датум последњег избора у звање: 03.09.2013. (датум првог избора: 21.05.2003.)
- 2) др Ивана Трбојевић Милошевић, доцент, ужа научна област Англистика, Филолошки факултет Универзитета у Београду, Катедра за англистику, датум последњег избора у звање: 09.06.2015. (датум првог избора: 17.09.1999.)
- 3) др Мирјана Мишковић-Луковић, ванредни професор, ужа научна област Енглески језик и лингвистика, Филолошко-уметнички факултет Универзитета у Крагујевцу, Одсек за филологију: Енглески језик и књижевност, датум избора у звање: 16.12.2011.

II – ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ

1. Име, име једног родитеља, презиме
Иван, Томислав, Милошевић
2. Датум рођења, општина, република
10.03.1980, Смедеревска Паланка, Србија
3. Датум одбране, место и назив магистарске тезе
25.07.2008, Филолошки факултет, Београд,
„Идиоматски изрази у пословном енглеском језику“
4. Научна област из које је стечено академско звање магистра наука
Магистар филолошких наука (наука о језику)

III – БИОГРАФИЈА И БИБЛИОГРАФИЈА КАНДИДАТА

Мр Иван Милошевић рођен је 1980. године у Смедеревској Паланци, а основну школу и гимназију завршио је у Великој Плани. Школске 1998/1999. године уписао је Филолошки факултет Универзитета у Београду, студијску групу Енглески језик и књижевност, где је дипломирао 2003. године са просечном оценом 8,59. На Филолошком факултету Универзитета у Београду завршио је и постдипломске студије, на смеру Наука о језику (просечна оцена 9,60), и 2008. године одбранио магистарски рад под насловом „Идиоматски изрази у пословном енглеском језику“ (под менторством доц. др Катарине Расулић), чиме је стекао академски назив магистра филолошких наука.

Од 2006. године запослен је на Високој туристичкој школи у Београду, на почетку као стручни сарадник, а од 2009. године у звању предавача за предмете Енглески језик у туризму и Пословни енглески језик. Паралелно с тим, од 2005. до 2013. године радио је као предавач на Београдској пословној школи, а од 2010. године ради као предавач и на Високој хотелијерској школи у Београду. Од 2004. до 2009. године био је члан Удружења наставника енглеског језика (ELTA) и активно учествовао на семинарима и конференцијама у организацији тог удружења. Од октобра 2010. до децембра 2013. године био је координатор у оквиру ТЕМПУС пројекта СИГМУС у име високих/струковних школа Србије.

Аутор је уџбеника *Business Prism* из области пословног енглеског језика у издању Високе туристичке школе (2015), као и више радова који су објављени у лингвистичким зборницима и научним часописима. Научна интересовања мр Ивана Милошевића везана су за домен когнитивне лингвистике и усмерена су на лексикологију, фразеологију и семантику енглеског језика.

Објављени радови:

1. Милошевић, И. (2009). Проблеми у процесу усвајања вокабулара из енглеског језика у туризму и улога језичке интерференције. *Туристичко пословање*, бр. 4, Београд: Висока туристичка школа, 227–233.
2. Milošević, I. (2010). The English language as an indispensable tool in tourism sector. In: Premov, E. and T. Krašna (eds.), *Quality and Innovation in Tourism and Catering*, Bled: Višja strokovna škola za gostinsko in turizem, 303–308.
3. Milošević, I. (2014). The role of cognitive mechanisms and semantic motivation in Business English idioms acquisition – an experimental study. In: Akbarov, A. (ed.), *FLTAL '14 (Applying Intercultural Linguistic Competence to Foreign Language Teaching and learning)*, Vol. 1, Sarajevo: International Burch University, 1103–1111.
4. Milošević, I. (2014). A cognitive insight into the semantics of idioms with the example of Business English idioms. In: Paunović, Z. (ed.), *ELLSEE Proceedings (English Language and Literature Studies: Embracing Edges)*, Vol. 1, Belgrade: Faculty of Philology, 155–164.
5. Милошевић, И. (2016). Супротстављање и приближавање значења фразних глагола са партикулама супротног значења IN–OUT i ON–OFF у савременом енглеском језику. *Анали Филолошког факултета*. Београд: Филолошки факултет. [Рад прихваћен за објављивање 24.03.2016, приложена потврда]

IV – НАСЛОВ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

„Фразни глаголи са партикулама IN, OUT, ON и OFF у енглеском језику:
когнитивнолингвистичка анализа“

V – ПРЕГЛЕД ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

Докторска дисертација мр Ивана Милошевића „Фразни глаголи са партикулама IN, OUT, ON и OFF у енглеском језику: когнитивнолингвистичка анализа“ садржи 421 нумерисану страну стандардног формата и организована је на следећи начин:

I – УВОД (стр. 1–12), са одељцима 1.1 Предмет и полазиште истраживања, 1.2 Циљеви истраживања, 1.3 Хипотезе истраживања, 1.4 Језичка грађа одабрана за анализу, 1.5 Структура рада и организација излагања;

II – ТЕОРИЈСКО-МЕТОДОЛОШКИ ОКВИР ИСТРАЖИВАЊА (стр. 13–80), са одељцима 2.1 Преглед литературе (са пододељцима Прекогнитивистичка истраживања фразних глагола и Когнитивнолингвистички приступ у проучавању фразних глагола), 2.2 Когнитивнолингвистичко виђење значења (са пододељцима Сливковне схеме, Сливковна схема САДРЖАВАЊА, Сливковна схема НОШЕЊА, Појмовна метафора и Појмовна метонимија), 2.3 Фразни глаголи као полисемичне јединице и полисемија у светлу когнитивне семантике (са пододељцима Прототипска категоризација као модел за полисемију, Прототипски модел, Зракасти мрежни модел, Схематски мрежни модел и Одређивање различитих значења, одређивање прототипичног значења и разликовање појмова централности и прототипичности), 2.4 Значењски односи (са пододељцима Антонимија – супротстављање значења, Синонимија – приближавање значења и Хипонимија – подређеност значења), 2.5 Методолошко-аналитички поступак (са пододељцима Избор грађе и Аналитички поступак);

III – РЕЗУЛТАТИ ИСТРАЖИВАЊА (стр. 81–371), са одељцима 3.1 Семантичка структура фразних глагола са партикулом IN (са пододељцима Схема IN-1, Схема IN-2, Схема IN-3, сваки са целинама Просторна значења и Значења у апстрактним доменима), 3.2 Семантичка структура фразних глагола са партикулом OUT (са пододељцима Схема OUT-1, Схема OUT-2, Схема OUT-3, сваки са целинама Просторна значења и Значења у апстрактним доменима), 3.3 Семантичка структура фразних глагола са партикулом ON (са пододељцима Схема ON-1, Схема ON-2, Схема ON-3, Схема ON-4, сваки са целинама Просторна значења и Значења у апстрактним доменима), 3.4 Семантичка структура фразних глагола са партикулом OFF (са пододељцима Схема OFF-1, Схема OFF-2, Схема OFF-3, Схема OFF-4, сваки са целинама Просторна значења и Значења у апстрактним доменима), 3.5 Фразни глаголи као зракасте категорије прототипске структуре, 3.6 О семантичкој интеракцији између саставног глагола и саставне партикуле, 3.7 Значењски односи који се успостављају између посматраних фразних глагола (са пододељцима Антонимија: супротстављање значења, Синонимија: приближавање значења и Хипонимија/тропонимија: подређеност значења);

IV – ЗАКЉУЧНА РАЗМАТРАЊА (стр. 372–397);

БИБЛИОГРАФИЈА (стр. 398–412);

ПРИЛОГ: Списак испитиваних фразних глагола (стр. 413–421).

Нумерисаним странама претходе насловна страна на српском, енглеском и руском језику, подаци о Комисији, изјава захвалности, апстракт и кључне речи на српском и енглеском језику, садржај, списак табела, списак слика, списак типографских конвенција и скраћеница, а на крају је приложена кратка биографија аутора, као и потписана изјава о ауторству, изјава о истоветности штампане и електронске верзије докторског рада и изјава о коришћењу.

Дисертација садржи 109 слика (схематских приказа) и 30 табела. Списак литературе укључује 172 библиографске јединице.

VI– ВРЕДНОВАЊЕ ПОЈЕДИНИХ ДЕЛОВА ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

Предмет истраживања ове дисертације је појмовно-значењска структура енглеских фразних глагола са партикулама IN, OUT, ON и OFF. Истраживање је извршено на теоријско-методолошкој подлози когнитивне лингвистике и темељи се на исцрпној квалитативној анализи обимне језичке грађе репрезентативне за посматрани сегмент лексике енглеског језика.

У уводном поглављу изложене су истраживачке поставке дисертације. Даје се ближе одређење предмета проучавања на основу увида претходних истраживача у сложену семантичку природу категорије енглеских фразних глагола, објашњава се одабир фразних глагола са партикулама супротног значења IN и OUT одн. ON и OFF за предмет анализе, и образлаже се одређење за когнитивнолингвистички приступ као одговарајући теоријски оквир за испитивање семантичке структуре посматраних фразних глагола. Постављени су следећи циљеви истраживања: утврђивање значењске структуре посматраних фразних глагола; испитивање мотивисаности полисемије посматраних фразних глагола са становишта когнитивних механизма који леже у основи проширења значења и са становишта семантичке интеракције између глагола и партикуле; испитивање значењских односа између посматраних фразних глагола који садрже партикулу супротног значења; разрада интегрисаног модела когнитивнолингвистичке анализе значења посматраних фразних глагола.

У другом поглављу детаљно је представљен теоријски и методолошки оквир истраживања. Најпре је дат целовит упоредни преглед досадашњих традиционалних и когнитивнолингвистичких проучавања енглеских фразних глагола уопште, са посебним освртом на постојеће когнитивнолингвистичке налазе везане за неке од посматраних фразних глагола (нарочито оне са партикулама ON и OFF), на које се истраживање спроведено у овој дисертацији надовезује и које систематизује, разрађује и допуњује. Затим су, уз одговарајуће утемељење у литератури, приказани релевантни конструкти когнитивне семантике на основу којих је уобличен теоријско-методолошки оквир спроведеног истраживања (сликовне схеме САДРЖАВАЊА и НОШЕЊА, профилисање, појмовна метафора, појмовна метонимија, прототипска категоризација као модел за полисемију, динамика значењских односа антонимије, синонимије и хипонимије у односу на полисемију фразних глагола). На крају поглавља, изложен је методолошко-аналитички поступак који је примењен у истраживању, при чему је детаљно описан процес одабира језичке грађе за вршење анализе, и објашњени су правци и токови истраживања. Анализа је извршена на језичком материјалу који обухвата 1104 фразна глагола са укупно 2364 значења (од тога, 211 глагола са партикулом IN, 406 глагола са партикулом OUT, 227

глагола са партикулом ON и 260 глагола са партикулом OFF) и базирана је на два кључна извора, референтном речнику фразних глагола (*Oxford Phrasal Verbs, Dictionary for Learners of English*, 2nd edition, 2006, Oxford University Press) и репрезентативном електронском корпусу енглеског језика (*British National Corpus*).

Треће, аналитичко поглавље, које чини централни део дисертације, садржи исцрпан приказ и дискусију добијених налаза. Ово поглавље састоји се од четири дела, у којима су представљени заокружени сегменти спроведеног истраживања. У првом делу изложена је целовита семантичка анализа и класификација свих забележених просторних и непросторних/апстрактних значења посматраних фразних глагола груписаних према саставним партикулама, у односу на подлежање сликовне схеме САДРЖАВАЊА (у случају партикула IN и OUT) и НОШЕЊА (у случају партикула ON и OFF). За сваку групу глагола анализа је вршена са становишта когнитивних механизма за које је установљено да мотивишу проширења значења (у првом реду, сликовносхематских трансформација схема САДРЖАВАЊА и НОШЕЊА, појмовне метафоре и метонимије) и из угла семантичке интеракције између саставног глагола и партикуле. За сваку од посматраних партикула утврђене су чворишне прототипичне схематске структуре (схеме) на којима се темеље њихова значења (по три схеме за партикуле IN и OUT, односно по четири схеме за партикуле ON и OFF). У оквиру сваке од тих схематских структура утврђене су различите просторне конфигурације које посматране партикуле у просторним значењима профилишу на основу геометријско-тополошких одлика, динамике сила и функције САДРЖАНОГ ОБЈЕКТА (CO) и САДРЖАТЕЉА (C) односно НОШЕНОГ ОБЈЕКТА (NO) и НОСИТЕЉА (N), а на основу којих се помоћу метафоричких и метонимијских пресликавања структурирају различита непросторна/апстрактна значења. Утврђена просторна и непросторна/апстрактна значења посматраних фразних глагола, која су у овом делу детаљно описана и објашњена текстуално и помоћу јасних графичких приказа – а потом у закључном поглављу сумирана у прегледним табеларним приказима – обухватају следеће:

- Схема IN-1 – просторна значења: УЛАЖЕЊЕ СО У С (нпр. *go in₁*), НАЛАЖЕЊЕ СО У С (нпр. *stay in*), УВЛАЧЕЊЕ СО У С (нпр. *pull in*), СТАВЉАЊЕ/УБАЦИВАЊЕ СО У С (нпр. *throw in*), УГРАЂИВАЊЕ/УКЛАПАЊЕ СО У С (нпр. *fit in*), ПОПУЊАВАЊЕ С (нпр. *fill in*), МЕШАЊЕ СО У С (нпр. *mix in*), САКУПЉАЊЕ СО (нпр. *get in₁*), УПИЈАЊЕ/АПСОРБОВАЊЕ СО У С (нпр. *draw in*) и ОКРУЖИВАЊЕ СО (нпр. *fold in*); непросторна/апстрактна значења: УЛАЖЕЊЕ/УВОЂЕЊЕ У ЖИВОТНИ ПРОСТОР (нпр. *move in*), УПЛАЋИВАЊЕ НОВЧАНИХ СРЕДСТАВА (нпр. *pay in*), УНОШЕЊЕ ПОДАТАКА (нпр. *key in*), УКЉУЧИВАЊЕ У СИСТЕМ (нпр. *tune in*), ДОСПЕВАЊЕ У ДРУШТВЕНИ ПОЛОЖАЈ (нпр. *get in₂*), УКЉУЧИВАЊЕ У АКТИВНОСТ (нпр. *count in*), ПРИДРУЖИВАЊЕ/УЧЕСТВОВАЊЕ (нпр. *join in*), ЗАМЕЊИВАЊЕ (нпр. *fill in₁*), ПРЕКИДАЊЕ АКТИВНОСТИ (нпр. *cut in₁*), УСРЕДСРЕЂИВАЊЕ (нпр. *zoom in*), УВОЂЕЊЕ У ЖЕЉЕНИ ПОЛОЖАЈ/СТАЊЕ (нпр. *break in*), ПОПУЊАВАЊЕ/ДОПУЊАВАЊЕ (нпр. *fill in₂*), УСКЛАЂИВАЊЕ (нпр. *fit in*), НЕДОСТУПНОСТ (нпр. *go in₂*), ДОСТУПНОСТ (нпр. *set in*), ФУНКЦИОНИСАЊЕ/ДЕЈСТВО (нпр. *cut in₂*), ПОСЕДОВАЊЕ (нпр. *bring in₁*), ОСТВАРИВАЊЕ УСПЕХА (нпр. *haul in*), ПРИВЛАЧЕЊЕ (нпр. *bring in₂*), ИЗОЛОВАЊЕ (нпр. *close in₁*) и ПЕРЦИПИРАЊЕ/РАЗУМЕВАЊЕ (нпр. *take in*);
- Схема IN-2 – просторна значења: УЛУБЉИВАЊЕ/ПРОБИЈАЊЕ С (нпр. *bash in*), УВЛАЧЕЊЕ С (нпр. *hold in*) и УРУШАВАЊЕ С (нпр. *fall in*); непросторна/апстрактна значења: ПОВРЕЂИВАЊЕ (нпр. *smash in*), УЗРОКОВАЊЕ НЕКАНОНИЧКОГ ЉУДСКОГ СТАЊА (нпр. *do in*) и ПРЕДАЈА/УСТУПАЊЕ (нпр. *give in₁*);
- Схема IN-3 – просторна значења: ПРАВОЛИНИЈСКО КРЕТАЊЕ СО КА КРАЈЊЕМ ОДРЕДИШТУ

(С) (нпр. *get in₃*), КОНВЕРГЕНТНО КРЕТАЊЕ СО КА С (нпр. *flood in*) и КРЕТАЊЕ СО КА ЦЕНТРАЛНОЈ ОСИ (С) (нпр. *turn in*); непросторна/апстрактна значења: ПРИСТИЗАЊЕ ИНФОРМАЦИЈА (нпр. *come in₁*), ДОЛАЗАК ДО ЦИЉА (нпр. *come in₂*) и СКРАЋЕЊЕ ОБДАНИЦЕ (нпр. *close in₂*);

- Схема OUT-1 – просторна значења: ИЗЛАЖЕЊЕ СО ИЗ С (нпр. *go out*), НАЛАЖЕЊЕ СО ИЗВАН С (нпр. *stay out*), ИЗВЛАЧЕЊЕ СО ИЗ С (нпр. *take out*), ИЗБАЦИВАЊЕ СО ИЗ С (нпр. *throw out₁*), ОДВАЈАЊЕ/ВАЂЕЊЕ СО ИЗ С (нпр. *cut out*), ДЕЉЕЊЕ С НА СО (нпр. *separate out*), НЕСТАЈАЊЕ СО (нпр. *smooth out*) и ИЗВИРИВАЊЕСО ИЗ С (нпр. *stick out*); непросторна/апстрактна значења: НАПУШТАЊЕ ЖИВОТНОГ ПРОСТОРА (нпр. *move out*), ИСПЛАЋИВАЊЕ НОВЧАНИХ СРЕДСТАВА (нпр. *take out*), ИСКЉУЧИВАЊЕ ИЗ СИСТЕМА (нпр. *log out*), НЕУЧЕСТВОВАЊЕ (нпр. *get out*), ИЗОСТАВЉАЊЕ (нпр. *leave out*), ИЗБАЦИВАЊЕ ИЗ ДРУШТВЕНОГ ПОЛОЖАЈА (нпр. *throw out₂*), ОДБАЦИВАЊЕ (нпр. *throw out₃*), ИЗГЛАЂИВАЊЕ ОДНОСА (нпр. *talk out*), ИЗДВАЈАЊЕ/РАЗЛИКОВАЊЕ/БИРАЊЕ (нпр. *sift out*), ДИСТРИБУЦИЈА (нпр. *give out₁*), ДОСТУПНОСТ (нпр. *come out*), ИЗРАЖАВАЊЕ (нпр. *speak out*), НАСТАЈАЊЕ/ПОСТОЈАЊЕ (нпр. *hatch out*), НЕДОСТУПНОСТ (нпр. *fade out*), ЕЛИМИНИСАЊЕ/НЕПОСТОЈАЊЕ (нпр. *shut out*), НЕПОСЕДОВАЊЕ (нпр. *run out*), ОБМАЊИВАЊЕ (нпр. *trick out*), НЕФУНКЦИОНИСАЊЕ (нпр. *cut out*), НЕСКЛАД (нпр. *fall out*), НЕУСПЕХ (нпр. *lose out*) и НАПУШТАЊЕ КАНОНИЧКОГ ЉУДСКОГ СТАЊА (нпр. *flake out*);
- Схема OUT-2 – просторна значења: ШИРЕЊЕ СО ДО СВОЈИХ КРАЈЊИХ ГРАНИЦА (нпр. *roll out*), ИСПРЕКИДАНО РАСПОРЕЂИВАЊЕ СО ПО ПОВРШИНИ/У ПРОСТОРУ (нпр. *lay out*) и ИСПРАВЉАЊЕ СО У ОДНОСУ НА ХОРИЗОНТАЛНУ РАВАН (нпр. *level out*); непросторна/апстрактна значења: ДОВОЂЕЊЕ У РЕД/ОРГАНИЗОВАЊЕ (нпр. *set out*), РАЗЈАШЊАВАЊЕ (нпр. *lay out*), НИВЕЛИСАЊЕ/ УСПОСТАВЉАЊЕ РАВНОТЕЖЕ (нпр. *balance out*), ШИРЕЊЕ ДО КАНОНИЧКИХ ГРАНИЦА (нпр. *max out*), ШИРЕЊЕ ДО НОРМОМ УТВРЂЕНИХ ГРАНИЦА (нпр. *fill out*), ПРОДУЖАВАЊЕ ВРЕМЕНСКИХ ЕНТИТЕТА (нпр. *draw out*) и ИСТРАЈАВАЊЕ (нпр. *wait out*);
- Схема OUT-3 – просторна значења: ПРАВОЛИНИЈСКО УДАЉАВАЊЕ СО ОД ПОЛАЗНЕ ТАЧКЕ (С) (нпр. *set out₁*), ДИВЕРГЕНТНО УДАЉАВАЊЕ СО ОД ИЗВОРА (С) (нпр. *give out₂*) и УДАЉАВАЊЕ СО ОД ЦЕНТРАЛНЕ ОСЕ (С) (нпр. *hold out₁*); непросторна/апстрактна значења: НАМЕРАВАЊЕ (нпр. *set out₂*), ДОСЕЗАЊЕ/ДОСТИЗАЊЕ (нпр. *hold out₂*), ОБРАЂАЊЕ ПАЖЊЕ (нпр. *look out*), КРИТИКОВАЊЕ (нпр. *hit out*) и ПРОДУЖЕТАК ОБДАНИЦЕ (нпр. *draw out*);
- Схема ON-1 – просторна значења: ДОСПЕВАЊЕ НО НА Н КОЈИ ЈЕ ФИЗИЧКИ ОСЛОНАЦ (нпр. *put on₁*), НО ПОКРИВА Н (нпр. *put on₂*) и НО ВРШИ ФИЗИЧКИ ПРИТИСАК НА Н (нпр. *step on*); непросторна/апстрактна значења: УКРЦАВАЊЕ У ПРЕВОЗНО СРЕДСТВО (нпр. *get on*), МЕНТАЛНИ/ПСИХОЛОШКИ ОСЛОНАЦ (нпр. *rely on*), ИЗВОР ЕНЕРГИЈЕ (нпр. *feed on*), МЕНТАЛНИ/ПСИХОЛОШКИ ПРИТИСАК (нпр. *put on₃*), ДЕЛОВАЊЕ (нпр. *act on*) и ДОСТУПНОСТ (нпр. *turn on₁*);
- Схема ON-2 – просторна значења: НО ЈЕ ДОДАТАК Н (нпр. *add on₁*); непросторна/апстрактна значења: ПРИДОДАВАЊЕ/ПРИКЉУЧИВАЊЕ (нпр. *add on₂*);
- Схема ON-3 – просторна значења: ПРОТЕЗАЊЕ (нпр. *go on₁*); непросторна/апстрактна значења: ТРАЈАЊЕ/НАСТАВАК ФИЗИЧКОГ КРЕТАЊА (нпр. *move on*), ТРАЈАЊЕ/НАСТАВАК АКТИВНОСТИ (нпр. *carry on*), ИСТРАЈАВАЊЕ (нпр. *hold on*), ПРОТИЦАЊЕ ВРЕМЕНА (нпр. *wear on*), НАПРЕДОВАЊЕ/ПОБОЉШАЊЕ (нпр. *come on₁*), ОХРАБРИВАЊЕ/ПОДСТИЦАЊЕ (нпр. *urge on*) и РАЗРАЂИВАЊЕ ИДЕЈЕ (нпр. *expand on*);
- Схема ON-4 – просторна значења: УСМЕРАВАЊЕ НО КА Н (нпр. *turn on₂*), НАИЛАЖЕЊЕ НО НА Н (нпр. *come on₂*) и ПРИБЛИЖАВАЊЕ НОШЕНОГ ОБЈЕКТА НОСИТЕЉУ (нпр. *close on*);

непросторна/апстрактна значења: УСМЕРАВАЊЕ/ ТРОШЕЊЕ НОВЧАНИХ СРЕДСТАВА (нпр. *go on*₂), УСМЕРАВАЊЕ ПОГЛЕДА/ПАЖЊЕ (нпр. *focus on*), ЗАКЉУЧИВАЊЕ (нпр. *stumble on*) и ПОЈМОВНО ГРАНИЧЕЊЕ (нпр. *border on*);

- Схема OFF-1 – просторна значења: ГУБИТАК ФИЗИЧКОГ ОСЛОНЦА НО (нпр. *get off*₁), УКЛАЊАЊЕ НО СА ПОВРШИНЕ Н (нпр. *clean off*), ОТКРИВАЊЕ Н (нпр. *take off*₁), ОСЛОБАЂАЊЕ Н ОД ФИЗИЧКОГ ПРИТИСКА КОЈИ ВРШИ НО (нпр. *get off*₂), ОДВАЈАЊЕ И КРЕТАЊЕ/УСМЕРАВАЊЕ НО (нпр. *set off*) и ОДБИЈАЊЕ НО ОД Н (нпр. *cannon off*); непросторна/апстрактна значења: ИСКРЦАВАЊЕ ИЗ ПРЕВОЗНОГ СРЕДСТВА (нпр. *get off*₃), ГУБИТАК РАВНОТЕЖЕ (нпр. *throw off*), ПРЕСТАНАК СТАЊА ЗАВИСНОСТИ (нпр. *take off*₂), РАСТЕРЕЂЕЊЕ (нпр. *brush off*), НЕДОЗВОЉАВАЊЕ ПРИСТУПА/ ОДБИЈАЊЕ НАПАДА (нпр. *hold off*), НЕДОСТУПНОСТ (нпр. *go off*₁), УНИШТАВАЊЕ/НЕПОСТОЈАЊЕ (нпр. *finish off*) и ИСХОД/УСПЕХ (нпр. *come off*₁);
- Схема OFF-2 – просторна значења: ОДВАЈАЊЕ САСТАВНОГ ДЕЛА (НО) ОД ЦЕЛИНЕ (Н) (нпр. *cut off*), ОДВАЈАЊЕ ДОДАТКА (НО) ОД Н (нпр. *come off*₂), ОДВАЈАЊЕ ЧЛАНА (НО) ОД ГРУПЕ (Н) (нпр. *peel off*) и ОДВАЈАЊЕ НО ОД Н ФИЗИЧКОМ ПРЕПРЕКОМ (нпр. *divide off*); непросторна/апстрактна значења: ПРЕКИДАЊЕ ОДНОСА/АКТИВНОСТИ (нпр. *break off*), ОДВАЈАЊЕ САСТАВНОГ ДЕЛА АПСТРАКТНОГ ЕНТИТЕТА (нпр. *take off*₃), ОДВАЈАЊЕ НЕПОТРЕБНОГ ДЕЛА/ТЕРЕТА (нпр. *burn off*), ОДВАЈАЊЕ ЧЛАНА ОД ГРУПЕ АПСТРАКТНИХ ЕНТИТЕТА (нпр. *pick off*) и ИЗОЛОВАЊЕ НО (нпр. *shut off*);
- Схема OFF-3 – просторна значења: ЛИНЕАРНО ПРОСТИРАЊЕ ТРАЈЕКТОРА (нпр. *get off*₄), ДИВЕРГЕНТНО ПРОСТИРАЊЕ ТРАЈЕКТОРА (нпр. *branch off*) и ИСПРАВЉАЊЕ ТРАЈЕКТОРА У ОДНОСУ НА ХОРИЗОНТАЛНУ РАВАН (нпр. *level off*); непросторна/апстрактна значења: ИЗВОР ЕНЕРГИЈЕ (нпр. *live off*), ГОВОРЕЊЕ (нпр. *sound off*), УЗРОКОВАЊЕ РЕАКЦИЈЕ (нпр. *set off*), ПОЧЕТАК АКТИВНОСТИ/ДОГАЂАЈА (нпр. *start off*) и НИВЕЛИСАЊЕ (нпр. *level off*);
- Схема OFF-4 – просторна значења: СКРЕТАЊЕ НО СА ПУТАЊЕ (нпр. *turn off*); непросторна/апстрактна значења: ОПАДАЊЕ КВАЛИТЕТА (нпр. *go off*₂), СЛАБЉЕЊЕ УОБИЧАЈЕНОГ ДЕЈСТВА/АКТИВНОСТИ (нпр. *ease off*), СКРЕТАЊЕ СА ТЕМЕ ЗА РАЗГОВОР/ТОКА МИСЛИ (нпр. *get off*₅), ОДСТУПАЊЕ ОД КАНОНИЧКОГ ЉУДСКОГ СТАЊА (нпр. *drift off*), ОДСТУПАЊЕ ОД УОБИЧАЈЕНОГ ПОНАШАЊА (нпр. *put off*), ОДСТУПАЊЕ ОД ИСКРЕНОСТИ (нпр. *pass off*) и ОДСТУПАЊЕ ОД ОРИГИНАЛА (нпр. *take off*₄).

Затим је, на основу добијених налаза у вези са свеукупном сликовносхематском организацијом значења посматраних фразних глагола, у другом делу трећег поглавља извршена анализа семантичке структуре одабраних фразних глагола који су изразито вишезначни, а која обухвата по три најполисемичнија глагола са сваком од посматраних партикула – *get in, come in, take in; come out, put out, get out; go on, put on, get on; get off, take off* и *go off*. Утврђено је да се сложена семантичка структура сваког од ових изразито полисемичних фразних глагола може представити у виду зракасте категорије прототипске структуре, при чему се на чворишна прототипска просторна значења остала просторна одн. непросторна/апстрактна значења надовезују путем сликовносхематских трансформација, појмовних метафора и појмовних метонимија. За сваки анализирани фразни глагол дат је графички приказ надовезивања значења унутар његове зракасте (мрежне) структуре.

Потом се у трећем делу анализе разматрају различити аспекти семантичке интеракције између саставних глагола и саставних партикула и начини на које она доприноси укупном значењу целовитог фразног глагола. Најпре се осветљавају случајеви у којима је семантичка интеракција првенствено последица сликовносхематског значења садржаног у

једној (по правилу, у партикули) или у обе саставне компоненте, а затим случајеви семантичке интеракције која се темељи на дејству различитих појмовних пресликавања (у првом реду, појмовне метонимије и појмовне метафоре) унутар појмовног оквира саставних глагола, за које је утврђено да су, у садејству са појмовном структуром саставне партикуле, одговорна за мотивисаност различитих (специфичних) значења целовитог фразног глагола.

У четвртом делу анализе се, на основу налаза из првог и трећег дела, разматра разноврсност и сложеност значењских односа антонимије, (приближне) синонимије и хипонимије (тропонимије) међу посматраним фразним глаголима. У односу на различите комбинације саставног глагола и саставне партикуле, утврђено је (1) да се парњаци супротног значења јављају у следећим случајевима: а) исти глагол, партикула супротног значења (нпр. *get in : get out*), б) различити глаголи, партикуле супротног значења (нпр. *put on : take off*), в) различити глаголи, иста партикула (нпр. *start off : finish off*) и г) исти глагол, иста партикула (нпр. *throw out₁ : throw out₂*), (2) да се блискозначност јавља у следећим случајевима: а) различити глаголи, иста партикула (нпр. *deal in ≈ cut in*), б) различити глаголи, партикуле супротног значења (нпр. *take in ≈ figure out*), в) исти глагол, партикула супротног значења (нпр. *live on ≈ live off*) и г) исти глагол, различита партикула несупротног значења (нпр. *set out ≈ set off*), те (3) да се подређеност значења јавља код бројних фразних глагола који садрже различите саставне глаголе и исте саставне партикуле (нпр. *take off, throw off, shuck off, shrug off*), при чему се успостављају тропонимијски односи типа НАЧИН ВРШЕЊА РАДЊЕ ЗА РАДЊУ, који извиру из различитих појмовних метонимија (НАЧИН ЗА РАДЊУ, СРЕДСТВО ЗА РАДЊУ и др.)

У закључном, четвртом поглављу укупни налази и резултати истраживања сумирани су путем јасних и прегледних графичких и табеларних приказа. Потом се износе општа закључна разматрања у светлу постављених циљева истраживања, разматрају се теоријске импликације и указује се на могуће даље правце истраживања и подручја примене налаза истраживања.

Након закључног поглавља следи списак коришћене литературе, који сведочи о ширини теоријског промишљања испитиване проблематике, те приложен комплетан списак фразних глагола обухваћених анализом, који се може користити за даља сродна истраживања.

У целини узев, постављени циљеви овог вишеслојног истраживања успешно су остварени, изведени закључци ваљано су утемељени и аргументовани, а резултати истраживања применљиви су у различитим областима теоријске и примењене англистичке лингвистике (семантика, лексикологија, лексикографија, настава страног језика).

VII–СПИСАК НАУЧНИХ И СТРУЧНИХ РАДОВА КОЈИ СУ ОБЈАВЉЕНИ ИЛИ ПРИХВАЋЕНИ ЗА ОБЈАВЉИВАЊЕ НА ОСНОВУ РЕЗУЛТАТА ИСТРАЖИВАЊА У ОКВИРУ РАДА НА ДОКТОРСКОЈ ДИСЕРТАЦИЈИ

Милошевић, И. (2016). Супротстављање и приближавање значења фразних глагола са партикулама супротног значења IN–OUT i ON–OFF у савременом енглеском језику. *Анали Филолошког факултета*, Београд: Филолошки факултет. [Рад прихваћен за објављивање 24.03.2016, приложена потврда]

VIII–ЗАКЉУЧЦИ ОДНОСНО РЕЗУЛТАТИ ИСТРАЖИВАЊА

Научни допринос који проистиче из резултата и закључака истраживања представљеног у докторској дисертацији мр Ивана Милошевића под насловом „Фразни глаголи са партикулама IN, OUT, ON и OFF у енглеском језику: когнитивнолингвистичка анализа“ обухвата следеће:

- 1) Исцрпан синтетички преглед досадашњих теоријских приступа проучавању енглеских фразних глагола и разрада аутентичног модела семантичке анализе енглеских фразних глагола на теоријској подлози когнитивне лингвистике.
- 2) Целовит и детаљан опис сложене семантичке структуре сегмента лексике енглеског језика који обухвата преко хиљаду фразних глагола са партикулама IN, OUT, ON и OFF, уз свеобухватно осветљавање когнитивних механизма који мотивишу проширења значења и различитих видова семантичке интеракције између саставног глагола и саставне партикуле.
- 3) Верификација прототипског приступа полисемији кроз приказ значењских мрежа изразито полисемичних енглеских фразних глагола као зракастих категорија прототипске структуре.
- 4) Глобални увид у различите парадигматске значењске односе између испитиваних фразних глагола (посебно с обзиром на супротност значења саставних партикула).
- 5) Значајно допуњавање и продубљивање претходних истраживања енглеских фразних глагола на теоријско-методолошком и дескриптивном плану.

IX – ОЦЕНА НАЧИНА ПРИКАЗА И ТУМАЧЕЊА РЕЗУЛТАТА ИСТРАЖИВАЊА

Примењујући сложен теоријски инструментаријум на обиман и за анализу веома захтеван језички материјал, Мр Иван Милошевић је у овој дисертацији посведочио развијену способност аналитичког, синтетичког и критичког размишљања. Свеобухватан и аутентичан приступ испитиваној проблематици огледа се у вишеслојној истанчаној анализи, чији су налази и резултати у свим сегментима рада приказани систематично, јасно и прегледно, и протумачени уз аргументована образложења, у конструктивном дијалогу са налазима претходних истраживања сродне тематике. У вези с начином приказа резултата, посебно треба истаћи садржајне и прецизне графичке приказе (укупно 109) и табеларне прегледе (укупно 30) у којима су сумирани кључни налази истраживања.

Комисија је сагласна да докторска дисертација мр Ивана Милошевића под насловом „Фразни глаголи са партикулама IN, OUT, ON и OFF у енглеском језику: когнитивнолингвистичка анализа“ пружа значајан допринос целовитијем сагледавању комплексне семантике енглеских фразних глагола на дескриптивном и теоријско-методолошком плану, те да завређује високу оцену и у погледу обухвата и домета истраживања и у погледу начина приказа и тумачења резултата истраживања.

X – ПРЕДЛОГ

На основу укупне оцене, Комисија предлаже Наставно-научном већу Филолошког факултета Универзитета у Београду да прихвати докторску дисертацију коју је мр Иван Милошевић предао под насловом „Фразни глаголи са партикулама IN, OUT, ON и OFF у енглеском језику: когнитивнолингвистичка анализа“ и да кандидата позове на усмену одбрану пред комисијом у истом саставу.

Београд, 20.05.2016.

Потписи чланова Комисије:

1. _____
др Катарина Расулић, доцент
Филолошки факултет, Београд

2. _____
др Ивана Трбојевић Милошевић, доцент
Филолошки факултет, Београд

3. _____
др Мирјана Мишковић-Луковић, ванредни професор
Филолошко-уметнички факултет, Крагујевац